

Socialinė parama Lietuvoje: piktnaudžiavimo mitas ir prieinamumo realybė

Dr. Jekaterina Navickė

Vilniaus universitetas

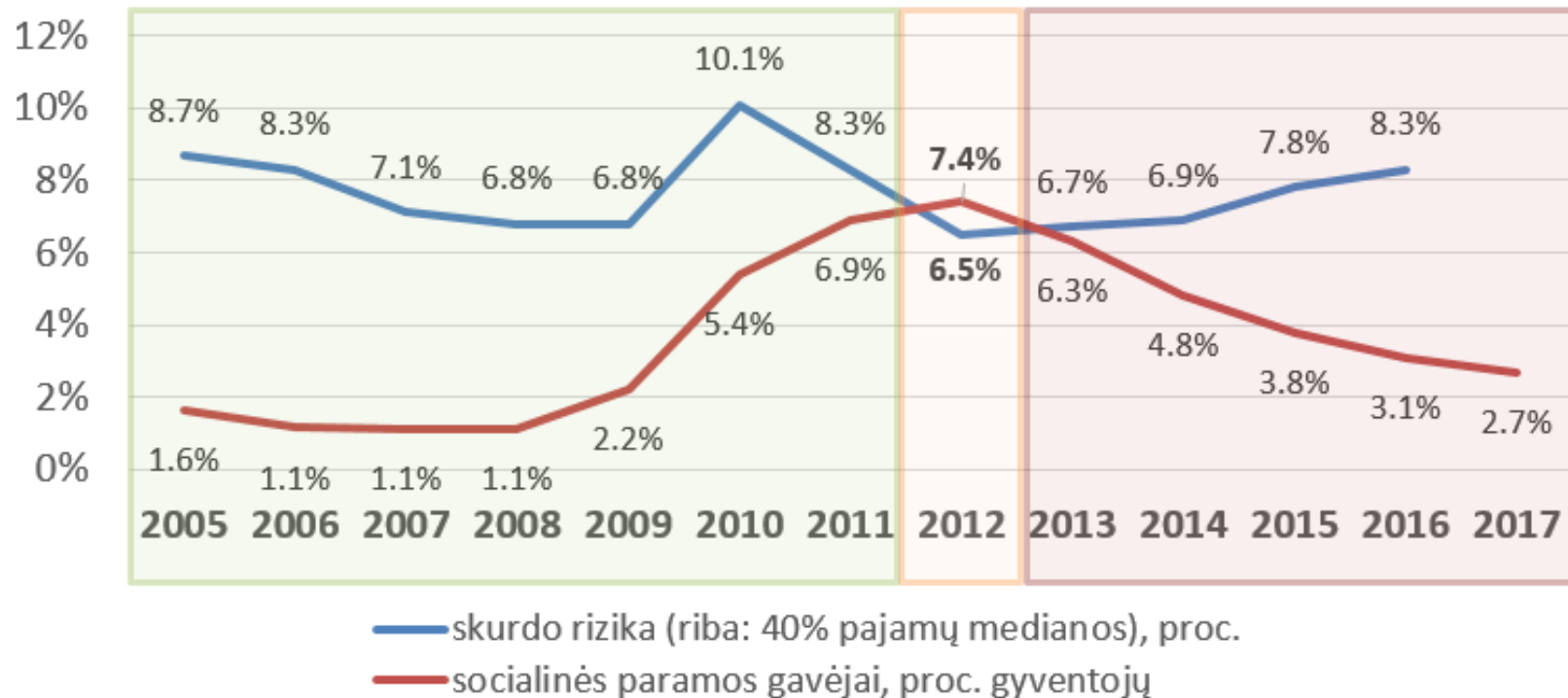
Jekaterina.navicke@fsf.vu.lt

2018-06-06

“Piktnaudžiavimo” parama mitas:

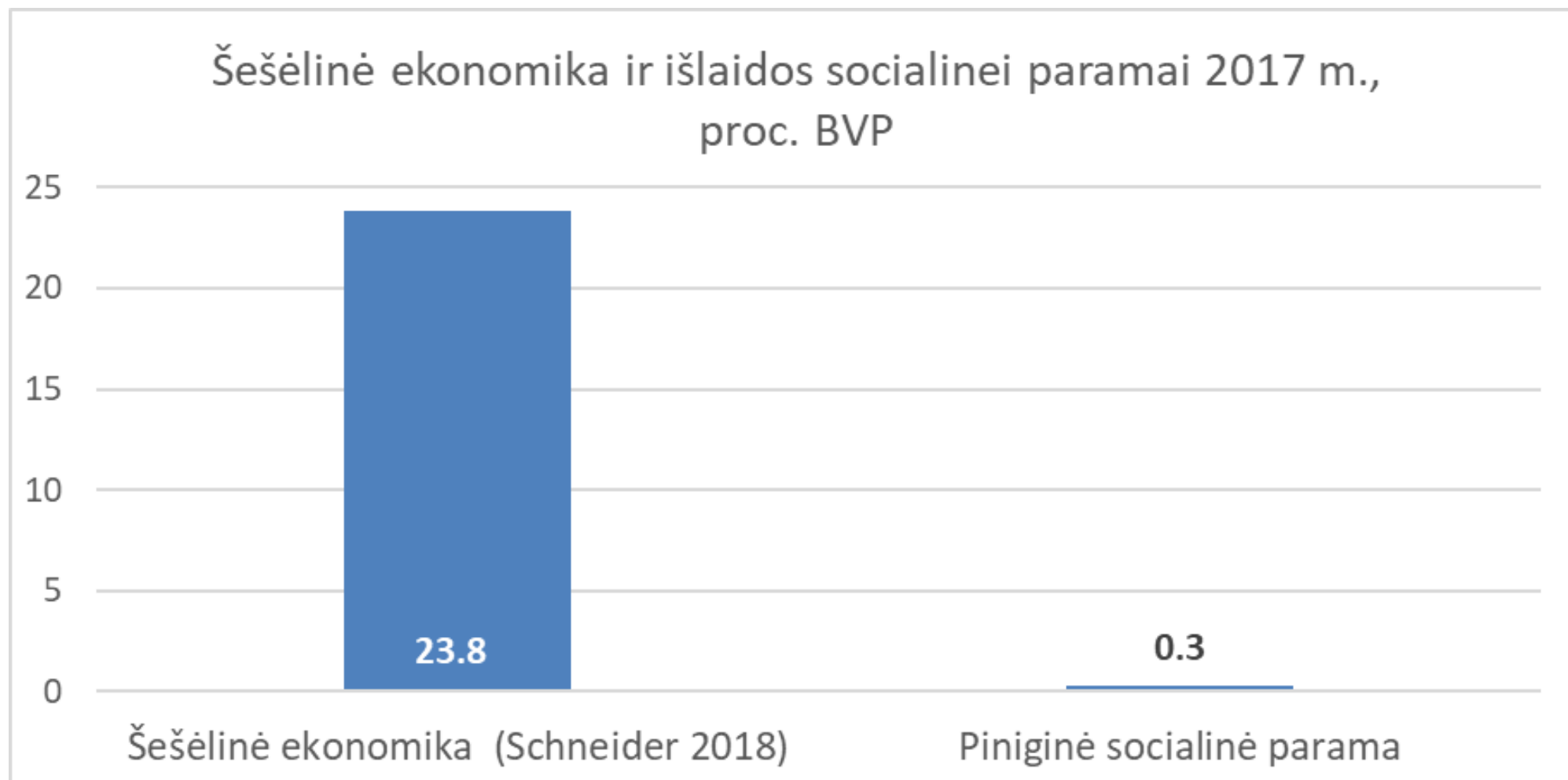
vidutiniškai paramą gavo apie 50 proc. žmonių, kuriems ji buvo reikalinga

Absoliučios skurdo rizikos ir socialinės paramos gavėjų dinamika

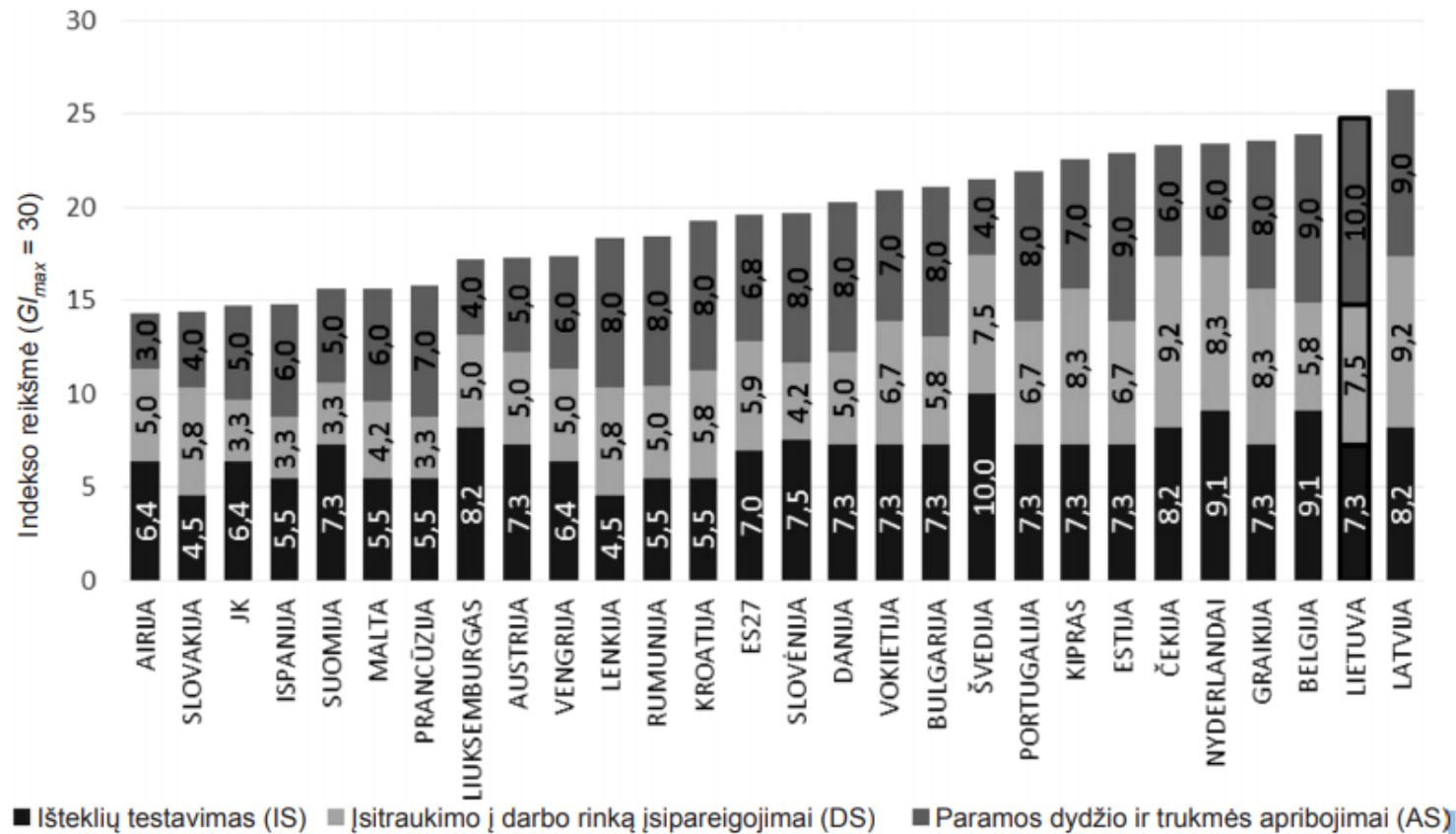

“Piktnaudžiavimo” parama mitas kontekste:

visą piniginę paramą būtų galima finansuoti sumažinus ekonominį šešėlį 1.25 proc.

Paramos “prieinamumo” realybė: griežčiausios paramos gavimo sąlygos ES *‘pagal patį sunkiausią atvejį – pats blogiausias įstatymas’*

1 pav. Socialinės paramos griežtumo indeksas ES šalyse

Paramos “prieinamumo” realybė: žmonės už paramos sistemos ribų - “apie juos niekas nekalba”

Šalt.: <http://www.stopskurdas.lt/wp-content/uploads/2017/10/PARAMOS-TYRIMAS.pdf>

[PG] „Jeigu ne artimieji, man seniai būtų galas.“

[PG] „Aš gatvėj būčiau, jeigu ne artimieji. Ir su ištiesta ranka.“

[PG] „Iš esmės tai mums padėjo tėvai <...> jeigu mūsų tėvai negalėtų mums padėti, tai net nežinau, iš ko mes būtume tuo metu gyvenę...“

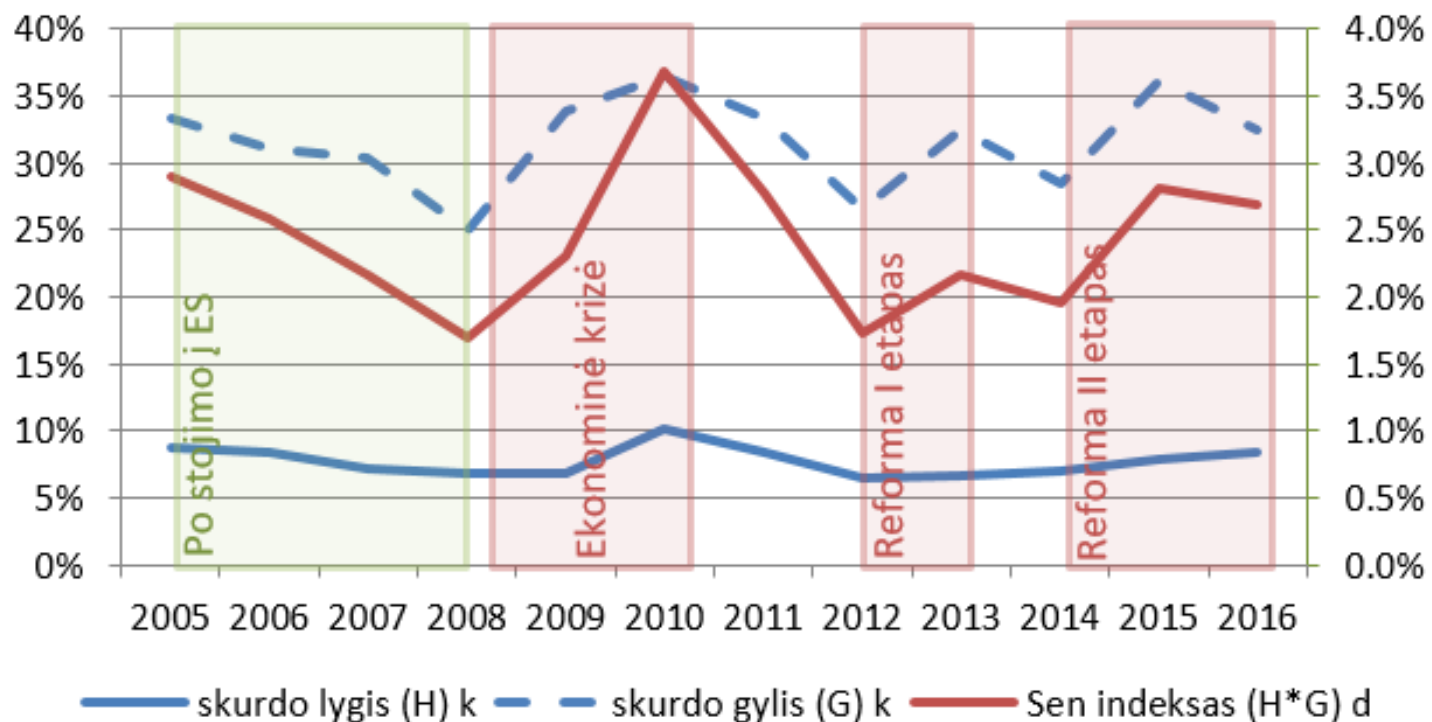
[PG] „Po truputį kabinomės, bet galiausiai vis tiek išvykom į užsienį <...> dabar viskas yra tvarkoje. Dirbame užsienyje ir užsidirbame. Galime sau leisti paatostogauti ir visa kita.“

Rezultatas: skurdo “mažinimas” – realybė ar mitas?

(absoliutaus) skurdo rizika ir gylis nuo stojimo į ES nesumažėjo
socialinės paramos reforma “sutapo” su skurdo gylio didėjimo šuoliais

Skurdo lygio ir gylio dinamika Lietuvoje

Diskusijai:

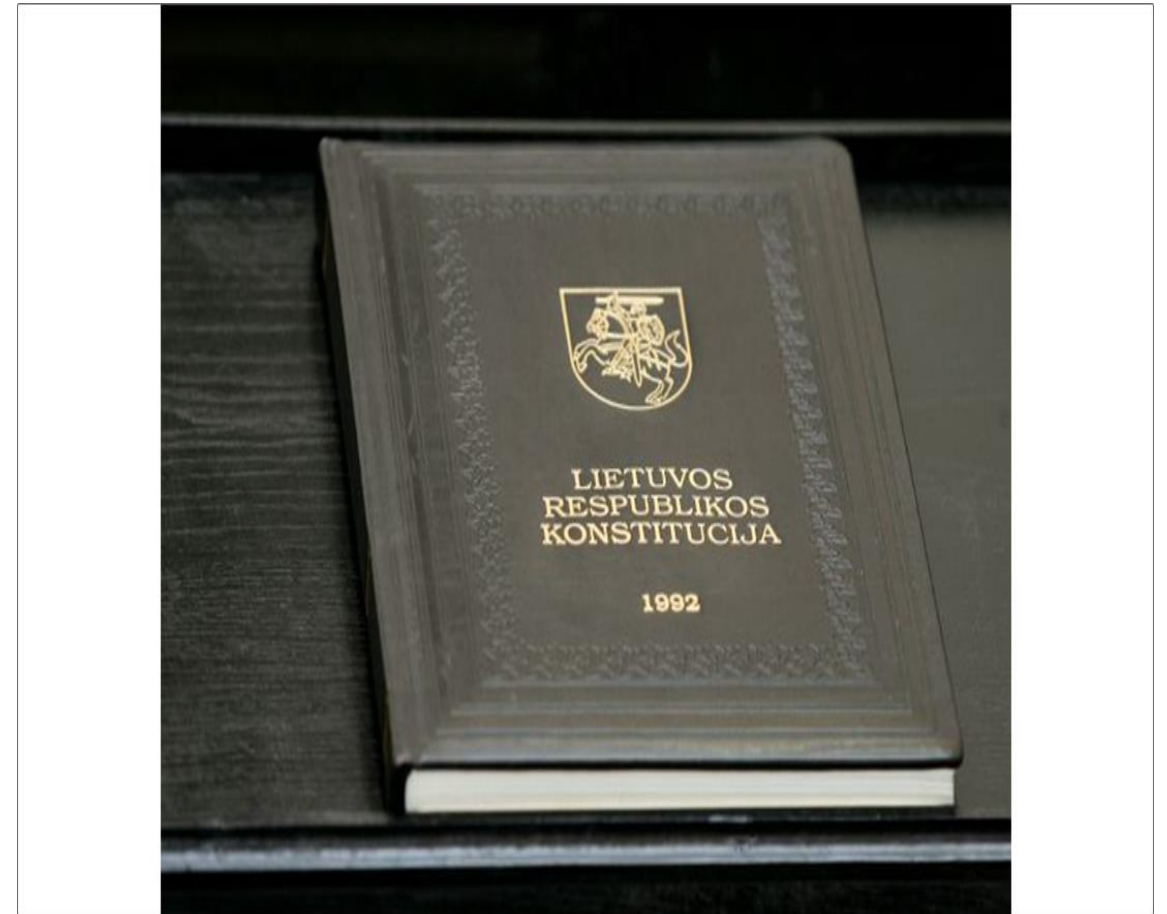
1. Ar nėra piktnaudžiaujama konstitucine teise į pakankamą socialinę paramą?

LR Konstitucijos 52 straipsnis:

Valstybė laiduoja piliečių teisę gauti senatvės ir invalidumo pensijas, socialinę paramą nedarbo, ligos, našlystės, maitintojo netekimo ir kitais įstatymų nenumatytais atvejais.

Konstitucinio teismo 2004 m. kovo 5d. nutarimas:

Konstitucijos (...) nuostatomis išreiškiamas valstybės socialinis pobūdis, o socialiniam aprūpinimui, t.y. visuomenės prisidėjimui prie išlaikymo tų savo narių, kurie negali dėl įstatymuose numatytų priežasčių apsirūpinti iš darbo ir kitokių pajamų arba yra nepakankamai aprūpinti, pripažįstamas konstitucinės vertybės statusas. (...) Konstitucijos (...) nuostatos (...) kartu įpareigoja valstybę nustatyti pakankamas tos teisės įgyvendinimo ir teisinio gynimo priemones.

Diskusijai:

2. Iegaliname ar gaminame vagis?

Mūsu socialinās paramos sistemos klimatas:

- a) Bendradarbiavimo, t.y. “paslaugų teikėjo ir kliento”
- b) Antagonistinis, t.y. “vagių ir policininkų”

